

PGS.TS. HUỖNH VĂN SƠN (Chủ biên)
ThS. MAI MỸ HẠNH - ĐỖ VĂN SỰ - LÊ MINH HUÂN

NGÃ Rẽ CUỘC ĐỜI

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

PGS.TS. HUỖNH VĂN SƠN (Chủ biên)

ThS. MAI MỸ HẠNH – ĐỖ VĂN SỰ – LÊ MINH HUÂN

TỦ SÁCH TRUYỀN THÔNG – TÂM LÍ – XÃ HỘI

NGÃ RỄ CUỘC ĐỜI

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

Chịu trách nhiệm xuất bản :

Chủ tịch Hội đồng Thành viên NGUT. **NGÔ TRẦN ÁI**
Tổng Giám đốc kiêm Tổng biên tập GS.TS. **VŨ VĂN HÙNG**

Tổ chức bản thảo và chịu trách nhiệm nội dung :

Phó Tổng biên tập **PHAN XUÂN KHÁNH**
Q. Giám đốc Công ty CP Dịch vụ xuất bản giáo dục Gia Định
TRẦN THỊ KIM NHUNG

Biên tập nội dung :

NGUYỄN MINH HIẾU

Trình bày bìa :

HOÀNG PHƯƠNG LIÊN

Biên tập kĩ - mỹ thuật :

ĐẶNG NGỌC HÀ

Sửa bản in :

NGUYỄN MINH HIẾU

Chế bản :

Công ty CP Dịch vụ XBGD Gia Định

**Công ty cổ phần Dịch vụ xuất bản giáo dục Gia Định -
Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam giữ quyền công bố tác phẩm.**

TỦ SÁCH TRUYỀN THÔNG - TÂM LÍ - XÃ HỘI
NGÃ RỄ CUỘC ĐỜI

Mã số :

Số ĐKXB :

In ... cuốn (QĐ in số ...) khổ ...m

In xong và nộp lưu chiểu tháng ... năm .

LỜI MỞ ĐẦU

Ai đó đã từng nói: “Mọi khó khăn hay trở ngại đều chứa đựng bên trong nó những cơ hội lớn”. Hãy nhìn thấy những cơ hội ẩn sâu trong các thách thức, khó khăn vì đằng sau những nỗ lực vượt khó sẽ là những cơ hội lớn, những thành công vang dội. Mọi thứ không tự nhiên đến với chúng ta, tất cả đều phải bắt đầu bằng sự kiên trì và nỗ lực hết mình cho những mục tiêu và sự lựa chọn cho cuộc đời. Thất bại hay lầm lỗi luôn đồng hành cùng những thành công của chúng ta trong cuộc đời. Có người dừng cảm vượt qua để thành công nhưng cũng không hiếm người buông xuôi và từ bỏ hạnh phúc. Sự may mắn không phải lúc nào cũng đến; hay dù có đến, nó cũng không quyết định số phận của một cá nhân nếu bản thân họ không hành động kịp thời và linh hoạt... Không có thành công hay hạnh phúc nào mà không đổ mồ hôi hay nước mắt... Không có thắng lợi nào đến với cuộc đời ai đó một cách dễ dàng. Tuổi càng trẻ thì vấp vấp càng nhiều, những vết sẹo do những lần vấp ngã đầu tiên sẽ tạo nên những “hoa văn độc đáo” để thương tích lần sau nhẹ nhàng hơn và cá nhân vấp ngã ấy sẽ vươn mình bước qua biển cố...

Ngay cả khi đi trên con đường trải đầy hoa hồng thì không hiếm lần những chiếc gai sắc nhọn của chúng có thể làm chúng ta tổn thương... Vì vậy, khi đối diện với vấn đề học búa nào đó, chúng ta hãy nghĩ đến tình huống xấu nhất có thể xảy ra và cố gắng hết mình để điều đó “không thể xảy ra”. Hạnh phúc đôi khi rất đơn giản nhưng cũng rất phức tạp, cốt lõi vẫn ở lòng người... và cách thức đơn giản nhất để sống trọn vẹn là tin vào những lựa chọn của mình, sống hết mình với những mục tiêu đề ra... Sẽ rất khó rèn luyện để có được

một ý chí kiên cường, một tâm hồn không bao giờ tổn thương nhưng mỗi người có thể có thêm những định hướng, suy nghĩ, niềm tin qua những dòng chia sẻ trong quyển sách này.

Nội dung *Ngã rẽ cuộc đời* trong Tủ sách Truyền thông – Tâm lý – Xã hội đề cập đến các vấn đề thường xảy ra trong cuộc sống của mỗi người dưới những góc độ khác nhau, từ những băn khoăn, trăn trở trước khi rời ghế nhà trường, vai trò của sự chuẩn bị để đương đầu với những thách thức phía trước, hành trang vào đời,... cho đến cách thức đứng dậy và khẳng định mình sau những thất bại,... Quyển sách được viết trên sự tổng hợp từ những trải nghiệm của bạn trẻ sau những lỗi lầm, thất bại để tìm đến hạnh phúc và thành công. Cuốn sách như một hành trang nhỏ dành cho các bạn trẻ trước những bước ngoặt cuộc đời...

Với cách tiếp cận mới mang tính truyền thông, tư vấn và đối thoại, kết hợp với những dẫn chứng và minh họa thuyết phục bằng các câu chuyện thực tế xảy ra trong cuộc sống hằng ngày, sách sẽ giúp các em học sinh và giáo viên có thêm nguồn tư liệu tham khảo, từ đó đúc rút cho bản thân những kinh nghiệm quý báu trong việc chuẩn bị hành trang vào đời trước những bước ngoặt quan trọng.

Ngã rẽ cuộc đời là cuốn sách hay và hữu ích không chỉ đối với học sinh, giáo viên, chuyên viên tư vấn tâm lý – xã hội,... mà còn thật sự cần thiết đối với những bậc phụ huynh và những ai quan tâm đến việc xây dựng cuộc sống, tương lai của các em trước những thử thách và ngã rẽ cuộc đời.

NHÓM TÁC GIẢ

PHẦN MỘT

ĐỨNG TRƯỚC NGÃ RẼ

1. ĐỨNG TRƯỚC NGÃ RẼ

1.1. Ngã rẽ và sự lựa chọn

Nếu ví cuộc sống là một hành trình dài thì trên hành trình ấy sẽ xuất hiện những đoạn đường bằng phẳng và cả những đoạn đường gồ ghề, khúc khuỷu. Người thực hiện cuộc hành trình ấy có thể đâm phải gai, vấp phải đá khiến họ dừng lại, nghỉ ngơi... nhưng nếu kiên trì, họ vẫn sẽ đứng dậy, tiếp tục cuộc hành trình ấy cho đến khi kết thúc. Có thể họ biết hoặc không biết trước điều gì sẽ xảy ra nhưng ở cuối mỗi chặng đường luôn có ngã rẽ để họ lựa chọn. Trên hành trình tìm kiếm sự hoàn thiện, vươn tới hạnh phúc và thành công sẽ có vô vàn những lần chúng ta phải lựa chọn ngã rẽ như vậy.

Cuộc sống thật công bằng vì nó thường cho chúng ta nhiều sự lựa chọn: Hạnh phúc hoặc đau khổ, vui hoặc buồn, cười hoặc khóc, cho hoặc nhận, theo đuổi hoặc từ bỏ, tin tưởng hoặc nghi ngờ, phải hoặc trái, trắng hoặc đen, tiếp tục hay dừng lại, làm hay không làm, chọn hướng này hay hướng kia... Hiểu đơn giản là hoàn cảnh sẽ đưa ta đến trước một điểm dừng nào đó, nơi ấy có nhiều hướng đi, nhiều ngã rẽ... điều còn lại là làm sao chúng ta tự chọn cho mình một con đường, một ngã rẽ để tiếp tục bước tới phía trước.

William James – nhà tâm lý học, nhà triết học người Mỹ đã nói rằng:

“Khi ta phải lựa chọn và ta không lựa chọn, chính bản thân điều đó cũng là một lựa chọn.” (When you

have to make a choice and don't make it, that is in itself a choice). Đúng vậy! Bản chất của việc chọn hoặc không chọn đã phản ánh quyết định của mỗi chúng ta, chúng ta đã hay đang lựa chọn.

Giả sử tay trái của ta đang cầm một đồ vật sắp sắp rơi khỏi tay ta, tay phải của ta đang với đến một đồ vật ở tít trên cao, nơi mà chắc chắn rằng ta chẳng bao giờ với tới thì ta sẽ quyết định ra sao? Ta vẫn sẽ cố với lấy cái ở trên cao mặc cho cái đang cầm giữ sắp rơi. Ta sẽ từ bỏ đồ vật quá tầm với hay dùng hai tay nắm chặt lấy cái sắp rớt khỏi tay mình? Trong cuộc sống có những thứ không thể quá cầu toàn, vậy tại sao cứ phải tập trung vào những sự việc ngoài tầm kiểm soát của mình mà quên đi rằng vẫn còn rất nhiều việc mà ta có thể làm cho thế giới này?

Tất cả đều phụ thuộc vào sự lựa chọn của bản thân. Mỗi chúng ta đi trên những con đường riêng biệt mà bản thân đã chọn. Điều quan trọng nhất là hãy tập trung vào con đường mình đi hơn là cố gắng đi theo con đường của người khác.

Có những lựa chọn là đúng và không hiếm những lựa chọn là sai, nhưng dù đúng hay sai thì đó cũng không là vấn đề! Điều quan trọng là con người phải lựa chọn và chịu trách nhiệm trên các quyết định của mình. Bởi vì nếu không thể lựa chọn thì ta sẽ mãi không thoát ra khỏi vấn đề đang bao vây làm khó, và vì thế sẽ không thể xuất hiện những lựa chọn tiếp theo. Nếu có sự lựa chọn đúng đắn thì không còn gì để nói, nhưng giả sử ta đã lựa chọn sai thì sao? Cuộc sống sẽ cho ta tiếp hai sự lựa chọn mới: học hỏi để rút kinh nghiệm hoặc tiếp tục phạm phải sai lầm. Nếu chọn cái thứ nhất thì cam đoan

rằng mình khá thông minh để không mắc phải sai lầm một lần nữa. Còn nếu chọn cái thứ hai thì liệu có chắc rằng lại tiếp tục sai lầm và lại tiếp tục lựa chọn.

Chúng ta thấy đấy, cuộc sống là chuỗi các lựa chọn, được hay không được là tùy bản thân mỗi người. Có thể chính ta sẽ thực hiện việc chọn lựa này hoặc là người khác sẽ chọn lựa cho mình, nhưng có một điều ta phải luôn luôn ghi nhớ: “Trong bất cứ hoàn cảnh nào thì ta cũng phải có sự lựa chọn: cái này hoặc cái kia”.

Chắc chắn nhiều người trong chúng ta sẽ đồng ý rằng, khi đứng trước những ngã rẽ không phải lúc nào chúng ta cũng đủ sáng suốt để lựa chọn. Sẽ có những lựa chọn đúng đắn và những lựa chọn sai lầm. Đôi khi, lựa chọn đã là tối ưu trong những hoàn cảnh cụ thể nhưng nhiều người vẫn còn thấy hối tiếc vì lựa chọn đó. Bởi lẽ những kết quả họ gặt hái được cuối cùng đã không đem lại cho họ sự thoải mái, thoải mãn và hạnh phúc vì họ nghĩ rằng sẽ còn những lựa chọn tốt hơn.

“*Sai một li, đi một dặm*”, chỉ cần một sai lầm nhỏ con cũng có thể khiến người ta thất bại, bởi lẽ ranh giới giữa thất bại – thành công, khổ đau – hạnh phúc đôi lúc mỏng manh như một cánh kiến. Một cơn gió nhẹ cũng có thể làm tổn thương nó, một cành cây va vào cũng có thể huỷ hoại sự tồn tại của cánh kiến ấy. Vì thế, cẩn trọng với những quyết định của mình không bao giờ là thừa, nhất là những quyết định quan trọng trong đời.

Trong học tập, lao động hay trong tình yêu cũng vậy, chỉ cần rẽ ngang sang một hướng khác, không suy nghĩ kĩ, không lường trước hậu quả, thiếu sự tính toán thiệt hơn, bỏ quên lí trí mà sống bằng sự mách bảo của con tim hoặc lại đặt nặng vai trò của lí trí... đều sẽ có

thể mang đến cho người ta đau buồn, thất bại, sút giảm niềm tin vào chính mình, vào cuộc sống. Nhưng cũng cần nhắc lại rằng, điều quan trọng nhất ở đây không phải là sợ thất bại để rồi phân vân, né tránh mà hơn hết là dám lựa chọn, dám thất bại và dám đứng lên ngay từ nơi đã vấp ngã, chỉ cần có niềm tin vào bản thân thì chắc chắn chúng ta sẽ thành công.

Vì vậy, khi lựa chọn một lối đi riêng, có thể nói niềm tin là yếu tố cực kì quan trọng, nếu không tin mình làm được thì dù có cố gắng bao nhiêu cũng vô ích, có đạt được thành công hay chẳng cũng chỉ là may mắn nhất thời. Tin vào lựa chọn của mình, phấn đấu hết mình vì nó nhưng không phải là tin một cách mù quáng mà phải dựa trên cơ sở hiểu biết về vấn đề mình hướng tới, phân tích, so sánh, suy xét thật kĩ càng từng phần, từng mặt, từng khía cạnh của vấn đề để quyết định ít sai lầm nhất.

1.2. Ta đã từng phải lựa chọn?

Đã bao lần trong đời ta đứng giữa những chọn lựa? Bao nhiêu lần ta đã đi qua những “ngã ba”, “ngã tư” của cuộc đời? Chắc nhiều lắm, phải không nào? Nhiều người trong chúng ta chắc vẫn còn nhớ, lúc học hết cấp 2 (Trung học cơ sở – THCS), mình đã từng bối rối như thế nào khi đứng trước ngưỡng cửa của sự lựa chọn, để đưa ra quyết định cuối cùng cho tương lai:

– Học trường cấp 3 (Trung học phổ thông – THPT) gần nhà để sớm sớm đến trường, chiều chiều tung tăng về nhà với ba, với mẹ, với anh chị em;

– Hay học trường xa nhà, nơi đó có thầy cô mới, bạn bè mới, môi trường mới, lại có cơ hội để trải nghiệm cuộc sống tự lập và ta lại mới hơn;

– Nên học chung với mấy đứa bạn thân hay học ở trường mà ngày trước anh chị mình đã học;

– Nên nghe lời ba mẹ, bạn bè hay nghe chính những gì trái tim và lí trí mình mách bảo;

– Nên học trường thường hay thi vào trường chuyên, trường điểm,... để có cơ hội phát huy tiềm năng bản thân.

Chúng ta lo lắng, mất phương hướng về cuộc đời nhưng cuối cùng cũng đã lựa chọn. Và rồi hết cấp ba, một lần nữa lại đứng trước những ngưỡng cửa khác, ta lại phải lựa chọn: học tiếp đại học, đi làm hay ở nhà phụ gia đình... Nhưng có lẽ yếu tố chi phối chúng ta nhiều nhất trong giai đoạn này là học đại học, phải không các bạn trẻ? Chỉ mỗi việc này thôi cũng đủ làm ta đau đầu, trăn trở... đêm đêm mất ngủ với vô vàn lựa chọn.

– Nhà nghèo thế này tiền đâu mà học, nhưng không học thì sao thoát nghèo?

– Nếu học thì học gì đây? Ngành nào phù hợp mà dễ kiếm việc làm?

– Thi vào khối nào? A, B, C hay D...

– Chọn học ngành nào? Sư phạm, kinh tế, ngoại thương hay nông lâm...

– Nơi học ở đâu? TP. Hồ Chí Minh hay Hà Nội...

– Chọn trường nào bây giờ? Cao đẳng, đại học, trường công, trường tư, trường “tốt trên” hay “tốt trung”...

Khi đậu vào một trường nào đó ta lại tiếp tục đặt câu hỏi: Chỉ nên ôm sách đi học rồi về nhà hay đi làm thêm, tham gia câu lạc bộ, đội nhóm...

Rồi lúc con tim ta rung động, ta lại bắt đầu tìm kiếm và lựa chọn: Yêu người yêu mình hay yêu người mình yêu, nhờ người yêu bị gia đình mình phản đối thì sao?... Giữa lí trí và tình cảm, giữa chữ “hiếu” và chữ “tình”, chúng ta sẽ quyết định như thế nào? Chạy theo tiếng gọi của trái tim hay nghe theo lời bố, mẹ. Cứ như vậy, rất nhiều chuyện sẽ bủa vây, ảnh hưởng chúng ta trong sinh hoạt, học tập. Nếu lựa chọn đúng nó sẽ dẫn ta đến bến bờ của thành công, hạnh phúc và ta sẽ hài lòng về bản thân, về cuộc sống. Nhưng chỉ cần tính sai một bước, rẽ lầm đường thì nếu có quay đầu làm lại cũng đã lỡ mất bao nhiêu là thời gian và cơ hội.

1.3. Để rẽ đúng đường?

Có thể rất chần chẫn hoặc mơ hồ, mỗi người có đủ khả năng để phân tích, phán đoán hoặc có người sẵn sàng chỉ dẫn cho ta đâu là con đường ngắn đưa đến thành công khi đối mặt với những thử thách của cuộc sống. Chúng ta đã thành công hoặc thất bại rất nhiều lần, nản chí – bỏ cuộc không theo đuổi ước mơ nữa hay đang trong hành trình chinh phục ước mơ ấy.

Lời khuyên chúng tôi muốn gửi đến các bạn trẻ khi đứng trước những ngã rẽ, cần kiểm soát các vấn đề sau đây:

– Điềm tĩnh

Người điềm tĩnh có khả năng tự kiểm soát tốt cảm xúc, ít khi bị người khác hay môi trường tác động làm lung lay ý chí và hành động của mình. Việc bình tĩnh suy xét thấu đáo các vấn đề sẽ giúp họ có cái nhìn thấu đáo mọi sự việc xung quanh, do đó có nhiều cơ hội để tìm ra giải pháp ứng xử hợp lí, hữu hiệu nhất. Điềm tĩnh còn biểu hiện sự tự tin, tự chủ và sức mạnh nội tâm của

con người. Trong nhiều trường hợp, giữ được thái độ điềm tĩnh là điều rất khó, nhưng mất bình tĩnh, nóng nảy, lo sợ không bao giờ là giải pháp hiệu quả để giải quyết vấn đề.

– *Nhận thức bản thân*

Việc ý thức được giá trị bản thân, khả năng, kinh nghiệm, năng lực, tính cách của mình có những hạn chế gì và thế mạnh nào sẽ giúp ích rất nhiều khi lựa chọn những công việc phù hợp với bản thân. Việc lựa chọn những mục tiêu quá cao hay quá thấp đều dẫn đến phí thời gian mà kết quả không như mong muốn. Tôi biết tôi mạnh ở lĩnh vực này nên tôi chọn công việc có thể giúp tôi thành công nhiều nhất; hay tôi bị hạn chế ở khả năng kia nên tôi tìm người hỗ trợ, tôi tìm giải pháp để khắc phục nó; hoặc tôi không chọn công việc mà tôi hoàn toàn không có khả năng thành công. “*Nhân vô thập toàn*” – hãy giỏi, xuất sắc ở một việc hoặc một số việc, chứ đừng cố làm tất cả mọi việc nhưng không việc nào ra hồn.

– *Xác định mục tiêu*

Tôi đang hướng đến điều gì? Tôi cần gì? Tôi làm điều này vì cái gì? Trong những mục tiêu đặt ra cái nào cấp thiết, cái nào quan trọng trước nhất? Khi xác định được mục tiêu ta cần hướng tới sẽ dần loại bỏ được những yếu tố gây nhiễu từ người khác, từ hoàn cảnh, tăng cường khả năng tập trung vào vấn đề, giải quyết tốt những trở ngại ngăn cản mình, xác lập được kế hoạch để chinh phục mục tiêu và quan trọng nhất là sẽ ít khi lầm đường giúp sự lựa chọn chắc chắn hơn.

– *Xác định thời điểm thích hợp*

Ai cũng biết yếu tố con người là quan trọng nhất, nhưng nếu hoàn cảnh bất lợi, lòng người không phục...

thì dù có cố chọn lựa và hành động cũng chưa chắc đã thành công. Vì vậy khi quyết định một việc gì hãy xem xét tất cả các yếu tố để tránh những sai lầm đáng tiếc xảy ra. Đặc biệt, phải xem mình đang sống trong xã hội nào, môi trường nào và mình là ai? Chẳng hạn, thời phong kiến, muốn làm quan thì phải văn hay, chữ tốt, hoặc võ nghệ cao cường, nhưng trong xã hội hiện đại ngày nay thì đây không phải là tiêu chuẩn hàng đầu để ta được làm “quan”...

– *Hành động*

Chúng ta giỏi, tốt, thông minh, muốn thành công... nhưng chúng ta chưa bao giờ dám hành động, e sợ thất bại, hoài nghi, không dám tin bản thân mình sẽ làm được và ta chưa bao giờ quyết định cho điều ta ao ước... thì không bao giờ có kết quả.

Một doanh nhân đã nói rằng: “*Có ba loại người trong cuộc sống: một là không biết điều gì đang xảy ra xung quanh mình, hai là thấy được cơ hội nhưng không hành động, và ba là luôn hành động trước những cơ hội.*”. Chúng ta muốn là ai trong ba loại người này? Cho dù hiện tại là ai trong số ấy, thì trong tương lai tin chắc bất cứ ai cũng muốn mình là người thành công. Vậy tại sao không thay đổi suy nghĩ ngay từ bây giờ? Hãy bắt đầu ngay từ hôm nay, hãy nắm bắt cơ hội, thậm chí hành động trước khi cơ hội đến, ngày mai chắc chắn sẽ thành công. Có thể lần đầu ta thất bại, nhưng lần hai, lần ba cơ hội thành công sẽ cao hơn, hoặc có thể ta biết suy xét, biết lắng nghe, học hỏi và thành công ngay từ lần đầu. Hãy nhớ nằm lòng một điều rằng, “chờ đợi không bao giờ đem lại kết quả”.

2. THÔNGIỆP YÊU THƯƠNG

Thông điệp thứ nhất:

BÌNH TĨNH TRƯỚC NHỮNG NGÃ RẼ CUỘC ĐỜI

Từ nhỏ tôi vẫn nghĩ, học giỏi sau này sẽ hết khổ, nhưng cuộc đời này không có cái gì là tuyệt đối cả. Trong đời mình, tôi dần dần nhận thấy khái niệm “giỏi – sung sướng” được thay bằng nhiều khái niệm khác mà trong đó không có chữ “giỏi”. Cha mẹ tôi đều là thương binh. Lòng dũng cảm, sự hi sinh của họ không thiếu. Thời chiến tranh gian khổ, sự sống và cái chết chỉ trong gang tấc nhưng họ đã vượt qua tất cả với niềm tin và hi vọng. Hoà bình lập lại, cha mẹ tôi lại gồng mình lo chuyện cơm áo gạo tiền và học hành cho các con. Với đồng lương ít ỏi của gia đình, với thương tật của cha, mẹ, với đứa em trai bị nhiễm chất độc màu da cam, tuổi thơ của tôi là những tháng ngày đi bán vé số, đi làm thuê, đi nhặt rác...

Có những ngày mưa, tôi và mẹ phải đội mưa để lục tung trong từng túi rác những thứ mà mọi người vứt đi, để rồi ở một nơi nào đó người ta sẽ tái chế lại chúng. Một số người thấy vậy, xua đuổi mẹ con tôi vì họ sợ mùi hôi thối bốc lên trước cửa nhà họ. Lúc đó, tôi nghĩ mình phải học thật giỏi vì cha mẹ. Mẹ luôn nói với tôi rằng, học giỏi con sẽ được sung sướng. Cái khái niệm “giỏi = sung sướng” nó như một nguyên tắc, quy luật in sâu trong tiềm thức và tôi xem nó là mục đích sống. Ngày qua ngày, tôi phải vượt qua quãng đường dài 24 km đến trường để tới nghiệp Tú tài.

Ngày đi thi đại học, tôi mặc một cái quần tây cũ mà mẹ xin được để tặng cho tôi. Nó quá rộng, tôi phải

kéo móc quần vào nấc nịt đầu tiên bên phải cho nó vừa nhưng lại làm cho cái quần bị lệch đi. Ai cũng nhìn tôi với ánh mắt khác lạ. Vượt qua nỗi mặc cảm, tôi đậu cả hai trường, một đại học và một cao đẳng. Tôi đăng kí học cao đẳng chỉ vì lí do thời gian học ngắn hơn.

Ba năm học cao đẳng, tôi đã trải qua những tháng ngày tự nuôi sống bản thân. Để giảm chi phí, việc đầu tiên tôi phải làm là từ bỏ bữa ăn sáng. Những ngày đầu tiên tôi chưa thích nghi được, nhìn người khác ăn mà thèm đến chảy nước miếng, bụng đói cồn cào. Kể đến là tập ăn những thứ khác ít tốn tiền hơn để thay cho cơm như bột sắn dây, mì gói và tôi luôn tự nhủ “ăn qua bữa, sống qua ngày” và “ăn để sống chứ không phải sống để ăn”.

Rồi tất cả cũng qua...

Tôi bắt đầu kiếm việc làm thêm, việc đầu tiên là nấu ăn cho những đứa bạn học cùng phòng có điều kiện kinh tế gia đình khá hơn. Công việc của tôi là đi chợ, nấu cơm, nấu đồ ăn, rửa chén để đổi lấy hai bữa cơm miễn phí. Sau đó, tôi đi dạy kèm và đi phụ quán nhậu với muôn vàn khó khăn, cực khổ tưởng chừng sẽ làm tôi chùn bước.

Rồi những tháng ngày đó cũng qua...

Tôi ra trường với tấm bằng loại khá. Lúc đó, tôi cứ đinh ninh rằng, với vốn kiến thức của mình, tôi sẽ có quãng thời gian sung sướng hơn đúng như ước nguyện. Nhưng không, cuộc đời này nó vẫn thế, tôi vẫn lận đận và càng ngày tôi càng cay đắng nhận ra rằng không chỉ cha, mẹ đã lầm trong suy nghĩ mà tôi cũng sai. Nhưng rồi cái gì kéo dài cũng tạo thành thói quen, tôi chấp nhận sự thật, sự bất công và sống chung với nó.